

”Regeringens förtroende”

Hr Nothin får frejdebetyg

I mitten av förra månaden riktade förre överståthållaren Nothin ett öppet brev till justitieminister Zetterberg. Hr Nothin förklarade sig anta att regeringens kommunicé förra våren i Haijbyaffären ”avsett konstatera att beskyllningarna mot mig varit grundlösa”. Då han emellertid blivit föremål för kritiska uttalanden, hemställde han ”att för den händelse min uppfattning av regeringens kommunicé icke skulle vara riktig, Ni ville ange i vilket eller vilka avseenden det kunde anses föreligga anledning till anmärkning mot mig för vidtagna åtgärder eller för underlåtenhet att vidta sådana”.

Först nu, efter två veckor, har justitieministern svarat. Det långa dröjsmålet med svaret tolkades på många håll så att hr Zetterberg ansåg sig böra precisera de anmärkningar som ostridigt framställdes mot hr Nothin och lämna denne tillfälle att ingå i svaromål. Därmed skulle åtminstone på vissa väsentliga punkter mörkläggningen av justitiekanslerns utredning i Haijbyaffären ha upphävts. Justitieministern har emellertid funnit en annan utväg, vars syfte tydligen är att dels bevara mörkläggningen och dels lugna hr Nothin. Strängt taget svarar hr Zetterberg inte alls på de Nothinska frågorna. Han refererar helt enkelt några punkter i den urvattnade kommunicé som är utgångspunkten för brevskrivningen. Dessa punkter gick ut på att det var svårt att få reda på vad som faktiskt förekommit, att motstridande uppgifter lämnats och att ansvar för åtminstone en del av de påtalade åtgärderna redan var preskriberat. Däremot nämns inte alls att utredningen redogjorde för en rad graverande beskyllningar mot hr Nothin och att den rent av medgav att ”obehöriga hänsyn” kunde ha medverkat till hr Haijby's upprepade intagningar på sinnessjukhus. Vidare förklarar justitieministern efter samråd med sina kolleger att de förhållanden som framkommit icke är av sådan beskaffenhet att de

rubbat regeringens förtroende för Eder”.

Varför har denna skrivelse dröjt två veckor; är den resultatet av förhandlingar mellan justitieministern och förre överståthållaren? I varje fall är regeringssvaret ytterst anmärkningsvärt. Vad det här gällt är att klarlägga och meddela om och i vad mån en hög ämbetsman brustit i sin ämbetsutövning, inte att avge någon allmän förtroendeförklaring för denne ämbetsman. Det torde vara något i svensk praktik enastående att regeringen anser sig kunna komma ifrån ett problem av denna art genom en försäkran om sitt förtroende. ”Regeringens förtroende”, vad har denna fras att göra med saken? Skall regeringen hädanefter anse sig kunna bedöma ämbetsmäns åtgärder genom att tala om sitt förtroende för den felande? Skall i nästa omgång även kriminalchefen i Stockholm, Zetterquist, genom en välsignelse från hr Zetterberg erhålla absolution?

Dylika välsignelser är helt enkelt en metod att komma ifrån vad saken gäller. Hr Nothin har utsatts för en rad svåra och icke motbevisade beskyllningar; han skulle ha medverkat till Haijby's intagande

på och utsläppande från sinnessjukhus, han skulle ha medorätt förlängt affärsrättigheter för Haijby, allt i syfte att gå hovets önsknings om Haijby's nedtystande till mötes. Han har ostridigt mottagit och förvarat ett av Haijby utfärdat falskt intyg, efter vars presterande Haijby släpptes från ett sinnessjukhus och på hovets bekostnad översändes till Tyskland. Intyget var av följande lydelse: ”Undertecknad bekräftar härmed på heder och samvete att de påståenden angående homosexuell förbindelse med Hans Majestät Kung Gustaf V, med vilka jag vid olika tillfällen framkommit, äro helt och hållet grundlösa.”

Justitieministern säger alldeles riktigt att, det inte tillkommer honom ”som medlem av regeringen att pröva riktigheten av särskilda åtgärder i Nothins ämbetsförvaltning”. Det är emellertid inte heller justitieministerns sak att genom en förtroendeförklaring lugna och skydda hr Nothin. Vad som däremot kunnat göras och bortgöras är att lämna en redovisning för de fel till vilka hr Nothin gjort sig skyldig eller som han beskyllts för. Såsom Aftontidningen — den enda regeringstidning som vågat tala rent ut i denna affär — framhåller är det obegripligt att en sådan redovisning, begärd av hr Nothin och önskad av allmänheten, inte lämnats. Hr Nothin borde vägra att nöja sig med välsignelsen från ovan; säkert är att allmänhetens oro och misstankar stärks genom förhårdelsen i mörkläggning.